

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, 30. june 2016. godine
Ref.br.: RK957/16

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

slučaju br. KI51/16

Podnositelj

Xhemil Vraniqi

**Ocena ustavnosti presude Rev.br. 294/2015
Vrhovnog suda Kosova od 10. novembra 2015. godine**

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Arta Rama-Hajrizi, predsednica
Ivan Čukalović, zamjenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snežhana Botusharova, sudija
Bekim Sejdiu, sudija
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, sudija i
Gresa Caka-Nimani, sudija

Podnositelj zahteva

1. Zahtev je podneo Xhemil (takođe poznat i kao Gjamil) Vraniqi iz Prištine (u daljem tekstu: podnositelj zahteva), koga zastupa njegova čerka Saranda Vraniqi.

Osporena odluka

2. Podnositac zahteva osporava presudu Rev.br. 294/2015 Vrhovnog suda Kosova od 10. novembra 2015. godine, koja mu je uručena 14. decembra 2015. godine.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti osporene presude za koju podnositac smatra da nije pravična. Pritom, podnositac ne navodi koja su mu ustavna prava povređena.

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na članu 113.7 Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), članu 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 29 Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

5. Dana 11. marta 2016. godine, podnositac je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).
6. Dana 13. aprila 2016. godine, predsednica Suda je imenovala sudiju Almira Rodriguesa za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Ivan Čukalović (predsedavajući), Arta Rama-Hajrizi i Gresa Caka-Nimani.
7. Dana 22. aprila 2016. godine, Sud je obavestio podnosioca o registraciji zahteva i poslao kopiju zahteva Vrhovnom sudu Kosova.
8. Dana 18. maja 2016. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudske izvestioca i jednoglasno iznalo preporuku Sudu o neprihvatljivosti zahteva.

Pregled činjenica

9. Dana 05. februara 1980. godine, podnositac zahteva je rešenjem (br. 02-247/1) Radio televizije Prištine (u daljem tekstu: RTP) dobio pravo na korišćenje jednosobnog stana, površine od 32 m², u ulici Majka Tereza, ulaz 32 – A, gde živeo od 1980. do 1986. godine.
10. Dana 07. februara 1985. godine, Samoupravna interesna zajednica (u daljem tekstu: SIZ) je sa podnosiocem zahteva zaključila ugovor (br. 1193/11983) o korišćenju stana.
11. Dana 30. septembra 1985. godine, Skupština opštine Priština je (rešenjem br. 360-626) dodelila supruzi podnosioca zahteva jedan jednosobni stan u Bloku I, zgrada br. 3 stan br. 5.
12. Dana 08. januara 1986. godine, potpisana je sporazum (br. 01-58/1) između četiri strane: direktora RTP, Skupštine opštine Priština, SIZ-a i Društvenog preduzeća "Grmija Komerc" iz Prištine (u daljem tekstu: DP Grmija Komerc)

13. Ovim sporazumom RTP, SIZ i Skupština opštine Priština su se obavezali da predaju na korišćenje DP Grmija Komerc stan u ulici Majka Tereza i stan koji je supruga podnosioca dobila (oba jednosobna). DP Grmija Komerc se obavezalo da RTP-u da stan u naselju "Sunčani breg" u ulici br. 3, lamela 22/3 u površini od 90,93 m² koji će koristiti podnositac.
14. Podnositac zahteva tvrdi da se odmah po potpisivanju sporazuma uselio sa porodicom u stan u Sunčanom bregu, iako za isti nikad nije dobio rešenje o korišćenju.
15. Dana 13. maja 1988. godine, Okružni privredni sud u Prištini je (presudom E.br. 1038/87) poništio sporazum (Br. 01-58/1) između četiri strane. Međutim, podnositac zahteva je nastavio da živi u stanu u Sunčanom bregu.
16. Dana 24. septembra 1992. godine, DP Grmija Komerc je (odlukom br. 506) dodelila svom radniku H. Z. stan u ulici Majka Tereza.
17. Dana 11. marta 1993. godine, Skupština opštine Prištine je (odlukom br. 360-359) naložila izbacivanje podnosioca zahteva iz stana u Sunčanom bregu uz obrazloženje da se uselio na „nezakonit način“.
18. Dana 29. oktobra 1993. godine, na osnovu tog naloga, podnositac je izbačen iz stana u Sunčanom bregu i isti je rešenjem dodeljen drugom radniku RTP-a.
19. Godine 2008, podnositac zahteva je pokrenuo spor pred Housing and Property Directorate (HPD) u vezi stana u Sunčanom bregu. Ovaj spor je izgubio, jer je pravo korišćenja priznato drugom radniku RTP.
20. Nakon toga, podnositac zahteva je podneo tužbu Opštinskom суду u Prištini, tražeći da mu se vrati "stan koji se nalazi u ulici „Majka Tereza“ (...) i da isti predlaže na korišćenje i posedovanje tužiocu u roku od 15 dana od prijema.“
21. Dana 15. januara 2013. godine, Opštinski sud u Prištini je (presuda C.br. 1981/08.) odbio kao potpuno neosnovan tužbeni zahtev podnosioca.
22. Opštinski sud je utvrdio da podnositac „u jednom periodu više od 20 godina nije koristio sporni stan zato je ugovor o korišćenju stana prestao po sili zakona“.
23. Opštinski sud je utvrdio prekid ugovora "pošto se prema odredbi člana 29 stav 5 Zakona o stambenim odnosima koji predviđa da: "Ako nosilac stanarskog prava i članovi njegovog porodičnog domaćinstva ne koriste stan neprekidno duže od 5 godina, a za to vreme su boravili u drugom mestu u zemlji ili u inostranstvu, ugovor o korišćenju stana prestaje i nosilac stanarskog prava dužan je predati prazan stan davaocu stana na korišćenje."
24. Podnositac zahteva je izjavio žalbu Apelacionom суду zbog „zbog bitnih povreda odredbi parničnog postupka, pogrešnog i nepotpunog utvrđivanja činjeničnog stanja i pogrešne primene materijalnog prava“.

25. Dana 09. marta 2015. godine, Apelacioni sud je (presuda AC. br. 2150/13) odbio, kao neosnovanu, žalbu podnosioca i potvrđio presudu Opštinskog suda.
26. Podnositac je izjavio zahtev za reviziju Vrhovnom суду Kosova zbog „*zbog bitnih povreda odredbi parničnog postupka i pogrešne primene materijalnog prava*“.
27. Dana 10. novembra 2015. godine, Vrhovni sud je (presuda Rev. br. 294/2015) odbio, kao neosnovan, zahtev za reviziju i priznao zakonski stav nižih sudova kao pravičan i zakonski.
28. U stvari, Vrhovni sud je priznao presude nižih sudova „*pošto njihove presude nisu obuhvaćene bitnim povredama odredbi parničnog postupka a ni sa pogrešnom primenom materijalnog prava*.“

Navodi podnosioca

29. Podnositac zahteva ne navodi koja su njegova ustavna prava ili odredbe Ustava povređene.
30. Podnositac navodi da: „*je učinjena velika nepravda poričući mi osnovno ljudsko pravo, pravo na boravište*“; on, takođe, se nada da: „*će na kraju pravda biti ona koja će biti zasnovana na argumentima i činjenicama, da se odluči nepristrasno i na pravedan način*.“

Prihvatljivost zahteva

31. Sud ispituje da li je podnositac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti, koji su utvrđeni Ustavom i dalje propisani Zakonom i predviđeni Poslovnikom.
32. U tom smislu, Sud se poziva na stavove 1 i 7 člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, koji propisuju:
 - „1. *Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način.*
[...]
 7. *Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom*.“
33. Sud se, takođe, poziva na član 48. [Tačnost podneska] Zakona, koji predviđa:

“*Podnositac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnositac želi da ospori*“.
34. Štaviše, Sud uzima u obzir pravilo 36 (1) d) i (2) d) Poslovnika, koje predviđa:

„(1) *Sudu je dozvoljeno da rešava zahtev:*
[...]

d) ako je zahtev prima facie opravdan ili nije očigledno neosnovan.

(2) Sud proglašava zahtev kao očigledno neosnovan kada zaključi:

[...]

d) da podnositelj zahteva nije u dovoljnoj meri potkrepio svoju tvrdnju“.

35. S tim u vezi, Sud pre svega naglašava da nije dužnost Suda da se bavi činjeničnim ili zakonskim greškama (zakonitost) navodno počinjenim od strane redovnih sudova, osim ili sve dok nisu povredili prava i slobode podnosioca zaštićene Ustavom (ustavnost).
36. Sud primećuje da podnositelj ponavlja pred Sudom iste tvrdnje prirode zakonitosti, koje je predstavio i pred Apelacionim sudom i Vrhovnim sudom; on nije potkrepio tvrdnju povrede prava i sloboda zaštićenih Ustavom od strane redovnih sudova.
37. Sud ponavlja da nije njegov zadatak, prema Ustavu, da deluje kao sud četvrtog stepena u pogledu odluka donetih od strane redovnih sudova. Uloga redovnih sudova je da utvrđuju činjenice, tumače i primenjuju relativna pravila procesnog i materijalnog prava (vidi slučaj: *Garcia Ruiz protiv Španije*, br. 30544/96, ESLJP, presuda od 21. januara 1999. godine; vidi, takođe slučaj: KI70/11, podnosioci zahteva: *Faik Hima Magbule Hima i Bestar Hima*, Ustavni sud, rešenje o neprihvatljivosti od 16. decembra 2011. godine).
38. Sud smatra da je podnositelj imao mogućnost da predstavlja pred redovnim sudovima materijalne i pravne razloge za rešenje spora; njegovi argumenti su propisno saslušani i ispitivani od strane redovnih sudova; gledano u celini, postupci su bili pravični i donete odluke su detaljno opravdane.
39. Sud smatra da podnositelj zahteva nije naveo pred Sudom precizne i konkretnе tvrdnje o povredi njegovih prava i nije objasnio kako bi i zašto presuda Vrhovnog suda mogla da povredi njegova ustavna prava; on samo navodi da je došlo do povrede ustavnih prava, jer “*presuda Vrhovnog suda nije pravična*“. On nije pružio nikakav *prima facie* dokaz koji bi ukazao na povredu ustavnih prava (vidi: *Vanek protiv Slovačke Republike*, br. 53363/99, ESLJP, odluka od 31. maja 2005. godine i *Shub protiv Litvanije*, br. 17064/06, ESLJP odluka od 30. juna 2009. godine).
40. Sud primećuje da se podnositelj ne slaže sa konstatacijama redovnih sudova o prestanku njegovog prava da koristi stan. O prestanku njegovog navodnog prava na korišćenje stana je diskutovano i odlučeno od strane Osnovnog suda.
41. U stvari, Sud podseća da je Opštinski sud (presuda C.br. 1981/08.) utvrdio prestanak ugovora, jer podnositelj nije koristio sporni stan u periodu od više od 20 (dvadeset) godina i prema članu 29, tačka 5 Zakona o stambenim odnosima, podnositelj je dužan da preda prazan stan.
42. Sud smatra da je presuda Opštinskog suda u Prištini pravična i opravdana. U stvari, ona detaljno objašnjava zašto je ugovor o korišćenju stana prestao.

Obrazloženje i odluka Opštinskog suda je potvrđena od strane Vrhovnog suda i Apelacionog suda.

43. Sud primećuje da utvrđivanje činjeničnog stanja i primenjivanje zakona od strane Opštinskog suda, kao i diskusija i odluka, su prihvачene kao ispravne od strane Apelacionog suda i Vrhovnog suda.
44. Sud smatra da uslovi prihvatljivosti, utvrđeni Ustavom i dalje propisani Zakonom i predviđeni Poslovnikom, nisu ispunjeni.
45. Iz gore navedenih razloga, Sud zaključuje da je zahtev očigledno neosnovan na ustavnim osnovama i kao takav je neprihvatljiv.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud Kosova, u skladu sa članom 113.7 Ustava, članovima 20. i 48. Zakona i pravilom 36 (1) d) i 36 (2) d) Poslovnika, na sednici održanoj 18. maja 2016. godine, jednoglasno

ODLUČUJE

- I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;
- II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;
- III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20. 4 Zakona;
- IV. Ova odluka stupa na snagu odmah

Sudija izvestilac

Almiro Rodrigues

Predsednica Ustavnog suda

Arta Rama-Hajrizi

